

Certifieringsprocessen

Hela certifieringsprocessen består av fyra moment.

Först ska deltagaren fylla i en korrekt ansökan bestående av självskattning, skriftlig inlämningsuppgift samt styrkta kopior på betyg/intyg.

Andra momentet innehåller praktisk provguidning i autentisk miljö. I detta moment synliggörs deltagarens kompetens mot branschens kompetenskrav. Examinatorn sammanställer och dokumenterar resultatet i en dokumentation och skickar det till den operativt ansvarige.

I **tredje** momentet fastställer och administrerar den operativt ansvarige resultatet från samtliga moment och utfärdar eventuellt certifikat.

Avslutningsvis, i **fjärde** momentet, skickar den operativt ansvarige dokumentationen till deltagaren samt vid godkännande ett certifikat.

Så här går man till väga för att bli certifierad naturguide

För att kunna certifieras i det praktiska momentet, i autentisk miljö, måste ansökan vara korrekt ifylld samt godkänd av den operativt ansvarige.

Kompetensmålen berör tre områden: Skriftliga frågor, verifiering av formella betyg/intyg samt praktiska moment i autentisk miljö.

Krav på formella kompetenser, betyg/intyg

Den sökande:

1. Ska kunna styrka genomförd utbildning, som omfattar första hjälpen med HLR (det vill säga L-(C)ABCDE-utbildning eller motsvarande), ej äldre än tre år.
2. Ska kunna styrka minst två guidningar per år de senaste två åren genom intyg från uppdragsgivare. Alternativt kan den sökande styrka sin erfarenhet genom uppvisande av intyg från utbildningar där den sökande genomfört guidningar inom ramen för utbildningen.

*Om den sökande ansöker om att guida på annat språk än svenska är det upp till ansvarig examinator att besluta om detta är möjligt, förutsatt att examinator har tillräcklig kunskap i det aktuella språket.

Efter att den skriftliga dokumentationen och intygen är godkända bokas tid för det praktiska momentet.

KOMPETENSMÅL FÖR KVALITETSSÄKRING AV NATURGUIDER

Nedan beskrivs de mål som ligger till grund för bedömning vid certifiering.

1. Planering & utvärdering
2. Värdskap
3. Pedagogik & kommunikation
4. Ledarskap
5. Säkerhet
6. Hållbarhet & miljö
7. Ansvar & försäkring
8. Mat & kost

S = redovisas skriftligt

P = redovisas praktiskt

1. PLANERING & UTVÄRDERING

Definition: med planering och utvärdering avser vi att planera, förbereda, följa upp och utvärdera egen guideverksamhet i naturmiljöer och landskap.

1.1 Ta fram tema för guidningen

- 1.1.1 Visar hur beställarens önskemål fångas upp och möts i planeringsarbetet. **S**
- 1.1.2 Kan formulera ett tema (den röda tråden) för guidningen, så att det finns ett genomtänkt, och för deltagaren tydligt, tema och budskap i guidningen. **S P**
- 1.1.3 Kan planera guidningen så att den bidrar till att väcka entusiasm, fördjupa kunskap, stärka uppskattning samt positiva attityder och beteenden i relation till det som guidningen handlar om. **S**

1.2 Val av plats

- 1.2.1 Samarbetsavtal eller samråd med markägare avseende tid på året, vägval och rastplatser **S**
- 1.2.2 Medvetenhet om störningsrisker och hållbarhetsaspekter avseende natur- och kulturpåverkan **S**
- 1.2.3 Parkeringsmöjligheter **S**
- 1.2.4 Tillgång till toa om längre uppdrag **S**
- 1.2.5 Sophantering **S**
- 1.2.6 Tankar kring tillgänglighetsanpassningar **S**

1.3 Inläsning och källkritik

- 1.3.1 Kan använda sig av publikationer om det guidningen handlar om och att kunna bedöma dess relevans för guidningen. **S**
- 1.3.2 Kan tillämpa källkritik. **S**

1.4 Organisera innehållet i guidningen

- 1.4.1 Kan organisera innehållet i guidningen, allt från rutt till hur det som ska sägas ska hänga ihop. **S**
- 1.4.2 Kan välja platser som är lämpliga utifrån tema och deltagarnas förutsättningar. **S**

1.5 Deltagarnas önskemål

- 1.5.1 Kan bedöma gruppens och individernas förväntningar samt förutsättningar att klara av aktiviteten utifrån rådande förhållanden och planera och anpassa guidningen utifrån det. **S P**

1.6 Lagar och regler

- 1.6.1 Känner till de lagar och förordningar som styr guideverksamheten och vistelsen i landskapet, med en särskild tonvikt på Allemansrätten och relevanta delar av Terrängkörningslagen, Miljöbalken samt produktsäkerhetslagen. **S**
- 1.6.2 Kan tillämpa principen om samråd med andra intressenter genom länsstyrelse eller kommun, t ex när det gäller guidning i skyddad natur. **S**

1.7 Utvärdering

- 1.7.1 Följer upp, reflekterar och utvärderar sin guidning i relation till planeringen, före under och efter uppguidningen **S P**
- 1.7.2 Kan förbereda och utföra kollegial respons. **P**

2. VÄRDSKAP

Definition: med värdskap avses förmågan att få människor att känna sig välkomna och viktiga.

2.1 Värdskap – bemötande

- 2.1.1 Presenterar sig med för- och efternamn. **P**
- 2.1.2 Uppträder omsorgsfullt mot sin omgivning **P**

2.2 Värdskap – kontaktskapande

- 2.2.1 Guiden har ögonkontakt med deltagarna i gruppen under guidningen. **P**

2.3 Värdskap – service

- 2.3.1 Tar hänsyn till gästernas servicebehov under hela guidningen. **P**

3. PEDAGOGIK OCH KOMMUNIKATION

Definition: Förmågan att kommunicera med deltagarna så att de lättare kan uppleva och utveckla sin känsla för och kunskap om det guidningen handlar om.

- 3.1 **Interpretation - kan genomföra guidningen utifrån det planerade temat. P**
  - 3.1.1 Kan genomföra guidningen på ett flexibelt sätt inom de planerade ramarna, t ex om något oväntat dyker upp eller att ta tillvara platsens potential. **P**
  - 3.1.2 Kan involvera, ta reda på och använda deltagarnas intressen, önskemål och aktuella upplevelse samt kan relatera till deras vardag och erfarenheter. I det ingår att ställa öppna frågor och att deltagarna kan bestå av en blandad grupp av besökare, med ett brett spektrum av förväntningar, attityder, åsikter och känslor. **P**
  - 3.1.3 Kan guida så att deltagarnas tankar utmanas så att de ser saker ur nya perspektiv och utvecklar sina kunskaper. **P**
  - 3.1.4 Visar entusiasm under guidningen och undviker negativa påståenden om guideobjektet och förutsättningarna för guidningen **P**
  - 3.1.5 Genomför guidningen så att den blir en intressant och positiv upplevelse för deltagaren. **P**
  - 3.1.6 Kan förklara begrepp och sammanhang för deltagarna på ett enkelt sätt. **P**
  - 3.1.7 Låter deltagarna använda olika sinnen. **P**
  - 3.1.8 Kan avslöja något eller överraska under guidningen. **P**
  - 3.1.9 Kan röra sig mellan olika roller, som t ex att lära ut, upptäcka tillsammans med besökarna eller underlätta besökarnas diskussioner. **P**

- 3.2 **Tala tydligt P**
  - 3.2.1 Talar tydligt och välartikulerat. **P**
  - 3.2.2 Kan använda en för gästerna bekväm talhastighet och volym. **P**
  - 3.2.3 Kan hantera en mikrofon eller annan för uppdraget relevant teknik. **P**
  - 3.2.4 Kan ge instruktioner på ett tydligt sätt. **P**
  - 3.2.5 Kommunicerar genom ett aktivt och målmedvetet språk samt genom att använda retorik, kroppsspråk, klädsel och placering. **P**

- 3.3 **Gruppformation och rekvisita**
  - 3.3.1 Placerar gruppen och sig själv i förhållande till guideobjekt och omgivning på ett lämpligt sätt. **P**
  - 3.3.2 Kan utveckla och använda rekvisita och stödjande media som illustrerar innehållet i guidningen. **P**

4. LEDARSKAP

Definition: Påverka en grupp att fungera tillsammans i relation till målen med guidningen.

- 4.1.1 Presenterar syfte, målsättningar och ramar (tid, rum, regler) för guidningen. **P**
- 4.1.2 Anpassar inflytandet mellan sig själv och gruppen utifrån miljön, individernas kompetens, egen kompetens, gruppens mognad och beslutets konsekvenser. **S**
- 4.1.3 Håller sig själv och gruppen inom överenskomna ramar i rum, tid och regler (t ex om rökning, allemansrätten) **P**
- 4.1.4 Inleder och avslutar guidningen tydligt **P**

5. SÄKERHET

Definition: Att kunna arbeta med ett systematiskt säkerhetsarbete för guidningar.

5.1 Förebyggande säkerhetsarbete **S P**

- 5.1.1 Kan göra en dokumenterad säkerhetsplan för aktiviteten. **S**
- 5.1.2 Informera gästerna om gällande säkerhetsbestämmelser och risker på ett tydligt sätt. **P**
- 5.1.3 Kan leda en förflyttning av gruppen effektivt och under säkra former. **P**
- 5.1.4 Har en fungerande kommunikation. **P**
- 5.1.5 Håller ihop gruppen. **P**
- 5.1.6 Undviker faror. **P**
- 5.1.7 Kan orientera sig med karta, kompass och kunna ange aktuell position med GPS **P**

5.2 Incidenthantering **S P**

Definition: Kunna hantera ett tillbud eller olycka, motsvarande Arbetsmiljöverkets definitioner:

Tillbud: "en oönskad händelse eller situation som kunnat leda till ohälsa

Olycka: Oönskad plötslig händelse som leder till kroppslig, psykisk, materiell eller ekonomisk skada eller förlust.

Ett tillbud är alltså något som kunde ha blivit mycket värre.

- 5.2.1 Gör bedömningar av risker under guidningen. **P**
- 5.2.2 Ska kunna styrka genomförd utbildning, som omfattar första hjälpen med HLR (det vill säga L-(C)ABCDE-utbildning eller motsvarande), ej äldre än tre år. **FÖRKUNSKAPSKRAV S**

6. HÅLLBARHET & MILJÖ

Definition: Genom att vara en förbild i sitt agerande i naturen samt val av egen utrustning visa hur man kan vistas i naturen med så lite påverkan som möjligt samt inspirera till en mer hållbar livsstil.

- 6.1 Känner i stora drag till hur aktuell politik påverkar arbetet med miljö och naturvård i landet **S**
- 6.2 Känner till de olika typerna av skydd som finns för natur och kultur samt beslutsgången bakom dem **S**
- 6.3 Kan förklara allemansrätten på ett förståeligt sätt **S**
- 6.4 Kan få gästerna att vara aktsamma om natur, djurliv, sevärdheter och förstå lokal kultur och sedvänjor. **S P**

7. ANSVAR & FÖRSÄKRING **S**

Definition: I vilken utsträckning en guide eller blivande guide tar ansvar för sin verksamhet och i vilken utsträckning kunskaper om försäkringar finns.

- 7.1 Känner till vad som gäller för olycksfall- och ansvarsförsäkring för guideuppdrag, så att både gästen och guiden omfattas av olycksfallsförsäkring. **S**

8. MAT & KOST

Definition: Eventuell förtäring under guidningen bör förhöja upplevelsen och bidra till ökad medvetenhet om den påverkan vårt val av mat har på vår miljö.

- 8.1 Känner till de lagar och regler som gäller för den typ av förtäring som erbjuds gästerna, inklusive livsmedelssäkerhet. **S**
- 8.2 Kan planera förtäringen så att maten och serveringsmaterialet är hållbart producerad med hänsyn till människor och miljö samt gärna närproducerad. **S**